

יוסף ורחל

נערך ויוצא לאור ע"י "הספד יוסף ורחל" (בהשתתפות כולל "חוני המעל")
 העלון לע"ג אבי מורי ר' יוסף בר אסתר סויסה ז"ל שנלב"ע ביום י' סיון התשנ"ב
 ואימי מורתי רחל בת איזיה סויסה ע"ה שנלב"ע ביום כ"ג מרחשון התשע"ז

1400

שבת שלום

כח' לעומר אבות ג'

שבת יגי אייר ה-תשפ"ב
 פרשה: **בהר**
 הפטרה: **ויאמר ירמיהו**

הדלקת נרות - 19:11
 צאת השבת - 20:04
 ר"ת: 20:57

הדלקת נרות בשבת הבאה 19:16

במה	בחנוני
עמוד השחר: 4:23	4:18
זמן טלית: 4:30	4:25
זריחה: 5:45	5:41
חצות: 12:39	12:40
מנחה גדולה: 13:14	13:15
שקיעה: 19:33	19:38

Shabbat for peace

"גזע באילן גדול"

מלמד וחורה חייב לדעת כי גורלו של הדור הבא, בכל הקשור לאמונה טהורה - בידי הוא. כאשר יתן ליבו לחזק ולהחכים את תלמידו או בנו, מעמיד הוא גזע באילן גדול בכרם ה'. ולעומת זה, תנועה מצידו שאינה כדבעי עוקרת חס ושלוש אילן וגזע מכרם ה' צבאות.

העלון לרפואת חמי וחמתי שלום בר שמחה ומרים בת רחל מנשה בר דוד וברוריה מרת אחותי דינה בת רחל הרוצה להקדיש את העלון או חלקו בטל 052-5079555

"מפגן של אחדות יהודית"

ל"ג בעומר מסמל את תיקון הפגם שגרם למותם של עשרים וארבעה אלף תלמידי רבי עקיבא. הם מתו משום "שלא נהגו כבוד זה בזה", ובל"ג בעומר פסקו מלמות. יום זה קשור גם כן לרבי שמעון בר יוחאי, שהיה מתלמידיו של רבי עקיבא שלא נפגעו, שכן היה שלם באהבת ישראל וב"נהגו כבוד זה בזה".

הנמיה הטבעית של בני אדם היא לשאוף לאחדות במובן של אחדות - שתהיה דעה אחת, הדעה שלהם, כמובן. זו אינה אחדות אמיתית. אם הכל עשויים מעור אחד וחושבים אותה מחשבה, אין צורך לאחד דברים, שכן מראש יש רק דבר אחד. גדולתה של האחדות היא דווקא בסבילת פערים והבדלים, כאשר הנרעין המאחד חזק דיו כדי לאפשר זאת. אחדות ישראל פירושה תחושה עמוקה של קשר ושייכות לכל יהודי, גם ליהודי תועה. זוהי הרגשה שכל יהודי הוא אה, חלק מהמשפחה - יהיו מעשיו אשר יהיו. אם הוא שונג - הדבר גורם צער וכאב, אך לעולם לא שנאה ועוינות. כי הוא משלנו, בשר מבשרנו.

חז"ל המשילו את מערכת היחסים בין יהודים למערכת היחסים בין איברי הגוף. יהודי שפוגע בחברו מפני שהלה פגע בו, דומה, לדבריהם, לאדם שהיה הותך בשר והסבין שבידו האחת פגע והתך בבשר ידו השנייה. מובן שאיוולת גמורה תהיה מצידו 'להעניש' את היד הפוגעת בכך שיחתוך בסכין גם בה. כך גם יהודי שפוגע בחברו - פוגע בסופו של דבר בו עצמו, שכן הזולת הוא חלק בלתי נפרד ממנו. האחדות אינה מחייבת ויתור על השקפות ועמדות. כל גדולתה ביכולת לשאת פערים והבדלים. אפשר להיות מאוחדים גם אם אין מסכמים, ואפילו כשיש חילוקי דעות חריפים. אפשר לחוש "כבוד זה לזה" גם אם האחד סבור שחברו טועה טעות גמורה, ואף כשהוא מתנגד בתקיפות לדעתו. האחדות מביאה בחשבון ש"אין דיעותיהם שוות", ואף על פי כן היא מוצאת את הנקודה המשותפת, החזקה מכל ההבדלים והשונות שבין איש לרעהו.

שורשיה של האחדות היהודית במדות המשותפת של כל חלקי עם ישראל. כולנו בני אברהם יצחק ויעקב. בכל יהודי שוכנת נשמה שהיא "חלק א-ל"ה ממעל ממש". יש לנו א-להים אחד, תורה אחת, ארץ אחת. מכנה משותף זה מעניק עוגן איתן לשמירת האחדות על רקע חילוקי דעות והבדלים באורחות החיים ובמנהגים.

"עונשה של גאווה"

Shabbat for peace

בשעה שהיה הגביר האדיר יעקב כליפא עובר ברחובה של עיר, היו העוברים ושבים נסוגים לאחור ביראה ורעד.

ולא שהערכה רבה רחשו בליבם כלפי העשיר המופלג, ההיפך הוא הנכון; תרעומת וטינה הייתה בליבם של רוב ככל יהודי תונים על העשיר הרגיל לדבר קשות ולענות עזות, בהיותו בטוח כי בעל המאה הוא בעל הדעה ואביר הדעת.

זו הייתה הסיבה האמיתית מחמתה נרתעו הבריות מפניו של יעקב כליפא. הם חששו מפניו הזעופות ומלשונו החדה. איש לא חפץ למצוא עצמו בוויכוח עם הגביר הגאה והעיקש, לבוש המחלצות, ברחובה של עיר. בלב יש מקום להרבה סתירות, אמרו חכמינו. אחת הסתירות הללו שכנה בליבם של כמה מיהודי תונים כלפי יעקב כליפא.

תרעומת וטינה מצד אחד, וקנאה נוראית מצד שני - זו הייתה הסתירה. כמה מיהודי תונים, בעיקר העניים שבהם, כמעט תיעבו את הגביר על אופיו הקשה והדעתני, ובה בעת קיוו להשיג ולו מעט מעושרו האגדי והבלתי נתפס, שכן הגביר כליפא חלש על שדות ונכסים לרוב, בתים, שדות וכרמים, עדרי צאן ועדרי בקר.

יצחק חורי, משרתו האישי של יעקב כליפא, היה אחד מאלו שרחשו קנאה עזה לגביר.

עני ואביון היה יצחק, ולדאבונו נגזר עליו לראות כל היום כיצד נראים חיייהם של עשירים מופלגים, חיים משופעים בהנאות ובתענוגים, רחבות הדעת, ארוחות משובחות, בגדי שש, משי ורקמה, פגישות עם שועי עולם, עסקים מוצלחים ועוד ועוד.

יצחק ראה עצמו כמי שחי ליד החיים האמיתיים, עובר ליד ואינו טועם מאומה.

"אח", היה נאנח באוזני רעייתו, כמעט מדי ערב, בשובו למעונו הדל. "אילו רק היה גורלי כגורלו של אדוני, אילו רק הייתי מחזיק ברשותי כמה נכסים מניבים, כי אז הייתי המאושר באדם. אהה, כמה חבל שאינני עשיר ומשכורתי הדלה מספיקה אך בקושי להאכיל את פיותיהם של בני ביתי ... " ועל אחד הימים הללו, נסוב סיפורנו.

היה זה יום רגיל. הגביר יעקב כליפא נתון היה בלשכתו המפוארת, טרוד בראשו ורובו בעסקיו המסופעים יחד עם סגל פקידיו ועוזריו הבכירים, כאשר שליח לבוש מדים חדורים ירד מעל סוסו מול שער אחוזותו. השליח, שליחו של המלך, נתקבל חיש מהרה בלשכתו של הגביר.

"מה בפידך? שאל יעקב.

"אדוני המלך מבקש ללוות ממך סך של עשרת אלפים דינרי זהב, למשך עשר שנים, תמורת ריבית מסוימת", אמר השליח.

הוא הניח על השולחן איגרת חתומה בידי המלך. ויעקב נטל אותה בין אצבעותיו ועיין בה קלות.

מצחו התכווץ בזעם. "עשרת אלפים דינרי זהב, למשך עשר שנים, בריבית זעומה כל כך?" מלמל, "וכי מה, האם לא עמלתי די על ממוני, עד שהמלך יבקש לעשות בו כבשלו?"

הודעות מרכז "Shabbat for peace" פתוח בימים: א - ה פלא... 052-5079555

שיעורי לווין

לע"ג מרן הרב עובדיה יוסף זצוק"ל כל מוצאי שבת אפשר לצפות בשיעורי הרשב"ע ר' יצחק יוסף שליט"א בלוויין על מסך גדול בבית הכנסת אשר ב"שבט סופר"

העלון לרפואת והצלחת יוסי ביטון הבעלים של "אביזרי הגולן" וכל משפחתו ישלם ה' פעולו אמן

piko netzp & more ltd

"ידבר ה' אל משה בהר סיני לאמר"
מה ענין שמיטה אצל הר סיני? והלא כל המצוות
נאמרו מסיני? אלא מה שמיטה נאמרו כללותיה
ופרטותיה ודקדוקיה מסיני, אף כולן נאמרו
כללותיהן ודקדוקיהן מסיני (רש"י).

נראה להסביר בדרך זו, כי הנה שומרי שביעית
נקראו גיבורי כח, מפני שהם מתגברים על עצמם
להפקיר נכסיהם ועמל ידם, פורצים גדרי
שדותיהם בפני המון עם, ובוזה הם מכניעים את
רצונם לפני רצון המקום ברוך הוא. ויש לנו ללמוד
מוסר השכל שכל האדם להכניע את עצמו ולשבר
את תאוות החומר למען רצון השם יתברך, ואז
יזכה לכתרה של תורה. וכמו שפירשו המפרשים
על המשנה (אבות א, א): "משה קיבל תורה
מסיני", שעיך מה שזכה משה רבינו שהתורה
תינתן על ידו, הוא מרוב ענוותנותו דוגמת סיני
שהיה נמוך מכל ההרים, כמו כן משה שהכתוב
העיד עליו שהיה עניו מכל אדם.

וזהו שאומר רש"י בשם התורה כהנים: "מה
שמיטה נאמרו כללותיה לפרטותיה ודקדוקיה
מסיני" - כולל מדת הכנעה שיש ללמוד ביחוד
מסיני, "אף כולן נאמרו כללותיהן ודקדוקיהן
מסיני", והיינו שכל עיקר קיום התורה והמצוות,
אי אפשר לקיימם אלא מתוך הכנעה גמורה
ושבירת המדות.

"ידבר ה' אל משה בהר סיני לאמר"

יש להבין, מדוע נזכר הר סיני קודם מצות
שמיטה? ומסביר בעל "נחל קדומים", שהענין
יבואר על פי מה שמצינו בתלמוד (ברכות לה:),
שרבא אמר לתלמידיו שלא יתראו בפניו בחודש
ניסן ובחודש תשרי, כיון שאו הם ימי קציר ובציר,
נמצא שגם התלמידים ביטלו בכל שנה שני
חודשים אלו, ובמקום שש שנים ביטלו שנים עשר
חודשים את לימודם. לכן באה שנת השמיטה
להשלים שנים עשר החודשים שביטלו בשש
השנים.

ולכן נזכר "בהר סיני" קודם מצות שמיטה, כדי
לרמוז על מאמר חכמינו (אבות ו, ב), שבת קול
יוצאת מהר חורב ומכרות ואומרת "אוי להם
לבריות מעלבונה של תורה", כי מצות שמיטה
באה לתקן חטא זה של ביטול תורה, שעליו
מכרות הבת קול.

"דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם כי תבואו אל הארץ
אשר... ושבתה הארץ שבת לה"

יש לדקדק מדוע יש כאן כפל דברים "דבר
ואמרת"?

ויש לומר, שבאה התורה לרמוז על שתי תקופות
בענין שמיטה, ישנה תקופה שנהגת מהתורה וזה
היה בזמן הבית, ולכן אמר "דבר" בלשון קשה,

כלומר שהחיוב הוא מהתורה, וישנה תקופה שניה
בזמן הזה שזה נוהג מדרבנן, ולכן אמר "ואמרת"
לשון רכה.

ביאור נוסף, כיון שנשים גם חייבות במצות ישוב
ארץ ישראל, (וכמו שכתב הר"ן סוף מסכת
כתובות בשם הראב"ד), לכן בנוסף למה שכתוב
"דבר" שהוא דיבור קשה שמכוון לאנשים, כתוב
גם "ואמרת" שהיא אמירה רכה שמכוונת לנשים,
שגם נשים חייבות בישוב ארץ ישראל. ולכן כתוב
"ואמרת אליהם כי תבואו אל הארץ", לרמוז שגם
הן חייבות במצות ישוב ארץ ישראל...

"דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם כי תבואו אל הארץ
אשר... ושבתה הארץ שבת לה"

אמר הכתוב "אשר אני נותן לכם" בלשון הווה,
ולא אמר "נתתי" לשון עבר, כיון שאמנם ניתנה
הארץ לנחלת עולם, ושתהיה היא ארץ מגוריהם,
אבל קדושת הארץ והשראת שכנתו יתברך בה,
תלויים במעשיהם של ישראל ובמצבם בכל שעה
ושעה, ולפי דרגת נכוונתם, לקלוט ולקבל, כן
תושפע הקדושה עליהם ועל ארצם.

ולכן נאמר "נותן" בלשון הווה, שכפי ערך שמירת
המצוות בארץ אחוזתינו, כן תנתן לנו הארץ
בקדושתה ובמעלתה המיוחדת.

"דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם כי תבואו אל הארץ אשר
אני נותן לכם ושבתה הארץ שבת לה"

יש לפרש בדרך דרש, שמכיון שענין השמיטה היא
אמונה בבורא עולם, שאדם מזניח שדהו ובוטח
בה' יתברך שלא ייגרם לו חלילה הפסד ונוק, על
כן כפי גודל האמונה שהכל מאתו יתברך והארץ
ניתנה לאדם מבורא עולם, כן יהיה קל לו לשבות
ולא ידאג חלילה.

וזהו שאומר הכתוב "כי תבואו אל הארץ אשר אני
נותן לכם" - אם תבואו אל הארץ בהרגשה
ובאמונה שאני נותן לכם את הארץ, אזי "ושבתה
הארץ שבת לה" - תוכלו בקלות לשבות את
הארץ, כיון שאתם מאמינים שהכל מאתו יתברך,
ולא ייגרם שום הפסד ונוק כתוצאה משביתת
הארץ.

"דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם כי תבואו אל הארץ אשר
אני נותן לכם ושבתה הארץ שבת לה"

יש לפרש בדרך רמז ומוסר, שהכתוב בא לומר
שגם אם האדם מתעסק בגשמיות ובארציות
לצורך פרנסתו ופרנסת בני ביתו, מכל מקום צריך
הוא גם לקבוע עתים לתורה ולשבות מעבודתו
לצורך לימוד תורה.

וזהו שאומר הכתוב "כי תבואו אל הארץ אשר אני
נותן לכם" - כאשר תתעסקו בארציות לצורך
פרנסה, אזי "ושבתה הארץ שבת לה" - צריך
לשבות מהארציות, ולהקדיש זמן ללימוד תורה
ולעבודת השם יתברך...

לחנות ליל פסח

סדר תפלת ערבית

ההלכות מספר "הלכה ברורה" להרה"ג דוד יוסף שליט"א

חזרת התפלה בערבית

ה' אין השליח ציבור אומר תפלת החזרה בערבית, מפני שמתחלה
נקבעה תפלת ערבית לרשות, ואף על פי שלאחר מכן קבלו ישראל בכל
מקומות מושבותיהם להתפלל תפלת ערבית, ועשאוה עליהם חובה,
מכל מקום לא קבלו עליהם לומר בה חזרה כשאר תפלות.

וציבור שמהמת סיבה כל שהיא לא אמרו תפלת החזרה במנחה, אינם
יכולים להתפלל תפלת החזרה בערבית לתשלומי מנחה, וכן בכל מקום
שביטלו הציבור תפלת החזרה, אינם יכולים להתפלל תפלת החזרה
בזמן התפלה שלאחריה לתשלומי אותה חזרה שלא התפללו.

דין מי שהתפלל ערבית ושמע לאחר מכן ציבור שאומרים קדושה של
מנחה, נתבאר לעיל (סימן רלג סעיף יב). ושם נתבאר דין מי ששמע
קדושה כשהגיע ל"מחיה המתים" בערבית, אם יענה קדושה.

נפילת אפים בתפלת ערבית

ו' אין אומרים וידוי ונפילת אפים בתפלת ערבית. וכן מנהג ישראל בכל
המקומות. ואפילו כשמתפללים תפלת ערבית מבעוד יום, אין אומרים
וידוי ונפילת אפים. וכן אם לא התפלל מנחה עד הלילה ומתפלל אחר
ערבית תפלת תשלומין למנחה, אינו אומר וידוי ונפילת אפים. ואם
מתפלל מנחה וערבית אחר פלג המנחה, וכדי להספיק להתפלל ערבית
עם הציבור לא הספיק לומר וידוי ונפילת אפים אחר שמונה עשרה של
מנחה, יש אומרים שאומר וידוי ונפילת אפים אחר ערבית כל שעדיין
יום הוא. ועיין לעיל סימן רלז סעיף כד.

סיום תפלת ערבית

ז' אחר תפלת שמונה עשרה אומר השליח ציבור "קדיש תתקבל".
ומנהג הספרדים ועדות המזרח לומר מזמור "שיר למעלות אשא עיני אל
ההרים" (תהלים פרק קכא) אחר "קדיש תתקבל" (יא), ולאחר מכן
אומרים קדיש "יהא שלמא" ו"ברכו" ו"עלינו לשבח".

ויש לומר "עלינו לשבח" בסיום תפלת ערבית כמו בשאר תפלות.
ומנהג האשכנזים לומר "עלינו לשבח" מיד אחר "קדיש תתקבל", ולאחר
מכן אומרים קדיש "יהא שלמא". ויש מהספרדים שנהגו לומר מלבד
קדיש "יהא שלמא" קודם "עלינו לשבח", גם "חצי קדיש" אחר "עלינו
לשבח".

ועיין לעיל (סימן רלד סעיף יג) כיצד ינהג ספרדי המתפלל עם אשכנזים.

אמירת "ברכו" אחר ערבית

ח' בסיום תפלת ערבית אחר קדיש "יהא שלמא" אומרים "ברכו". ולפי
דעת רבינו הארי"י יש לומר "ברכו" אפילו אם כל הקהל שמעו "ברכו"
בתחלת התפלה.

חן לחן

בימים שבין חג-הפסח לשבועות נכנס פעם 'משביל' אל הגאון הרב אלהנן וסרמן וקבל על שיטת
החינוך הישנה של תלמודי-התורה. שמלמדים רק מקצועות קודש ואינם מעניקים לתלמידיהם
השכלה כללית נאותה.

אמר לו הרב: "אתה ודאי איש משביל. חשבון אתה יודע?"

"מה השאלה", השיב האיש, "מי שאינו יודע חשבון איננו אדם מן היישוב".

"אם-כן, אטאל אותך שאלה בחשבון", אמר הרב. "אמור-בא לי, כמה היום לספירת הקומר".

האיש לא ידע להשיב ויצא בבושת-פנים.

"שאלה בחשבון"